

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po postu prejemanje za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za poznanila plačuje se od štirnastopne petit-vrste po 12 h, če se oznani enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvele frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, ozevanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Iz knjige v življenje.

Zopet imamo abecedno vojsko. Zadržala se je, ko je g. ravnatelj Levec izdal svoj »Slovenski pravopis« in nadaljuje se še vedno.

V to pravdo je posegel tudi bistroumni in temeljiti prof. Bežek in bil hitro zapleten v polemiko s patrom Škrabcem in s prof. dr. Štrekljem, katerih izvajanja so pa bolj podprta s psovskami, kakor z argumenti.

Prepuščamo znanstvenikom, da doženo to abecedno vojsko. V tej polemiki pa smo naleteli na članek, ki ga je prof. Bežek priobčil v »Popotniku«. Ta članek pojasnjuje, kako je slovenski jezik stopil iz knjige v življenje — pojasnjuje torej globoko v vse naše narodno življenje segajočo dogodbo.

Prepričani, da bodo duhovita izvajanja prof. Bežka zanimala tudi širšokroge, jim podajamo v naslednjem glavne misli te razprave. Prof. Bežek piše:

I.

Velikanski korak stori narod, kadar stopi v politično življenje, ko se prizna njegovemu jeziku ravnopravnost ne samo v cerkvi, ampak tudi v šoli, v uradu, ko njegov jezik neha služiti samo potrebam vsakdanjega življenja ter se prične uporabljati tudi v vzvišene kulturne svrhe: na govorniškem in gledališkem odru, v sodni dvorani in v parlamentu ter v raznih narodnih in političnih zastopih. Priznati je treba, da se bistveno drugače, če se narod dvigne na to stopinjo, tudi pojem knjižnega jezika njegovega; priznati je treba, da je tudi nam Slovencem knjižni jezik izza leta 1848, ko so nam jeli drobiti mrvico političnih pravic v uradu in šoli, celo drugo orodje nego nam je bil — recimo v 17., 18. in prvi polovici 19. stoletja — v Rogerijevih, Basarjevih, Pohlinojih in drugih nabožnih in praktičnim svrham namenjenih knjigah in tudi v Vodnikovih in celo — križajte me!

— v Prešernovih pesmih. Pred političnim osamosveščenjem narodovim je knjižni jezik posameznikom, ki stoje visoko nad maso narodovo, ugodno sredstvo za doseganje posebnih, bodisi materialnih, bodisi tudi idealnih smotrov; verski moment igra tu prevažno ulogo. Prešeren je pel dovršene slovenske pesmi, a korespondiral je z Vrazom — nemško. Ko se je naš narod politično predramil in osamosvojil, šele takrat je postal naš knjižni jezik pravo duševno orodje, rabeč najprej narodnim voditeljem in izobražencem, pozneje pa vedno širšim masam, vzgojenim v ljudskih šolah, povsod ondu, kjer se je preje ščeperila tujščina.

A pri tem velikanskem koraku, ki ga napravi knjižni jezik, prestopajoč iz tesnih mej nabožnega in nizkopraktičnega slovstva na veliko poprišče praktične pismene in ustmene rabe, v vseh onih slučajih socialnega in političnega življenja, kjer je preje gospodovala tujščina — pri tem orjaškem koraku, vprašam, ali ni celo naravno, niti ne more biti drugače, nego da si knjižni jezik prihvati obilico novih sredstev, besed, izrazov, fraz, ako naj povoljno ustreza mnogoterim novim nalogam. Množina novih sredstev si je morala torej pribaviti tudi knjižna slovenščina in si jih je tudi — pri onem prehodu iz knjige v življenje. Preporoda narodovega neizogibna posledica je bil preporod knjižnega jezika; obojni preporod je tako tesno spojen, da se drug brez drugega niti misliti ne da. Kdo bi torej hotel ali mogel primerjati knjižno slovenščino izza l. 1848. s knjižno slovenščino prejšnjih dob, pa naj bi obsegala še več stoletij nego jih? A g. Škrabec in Štrekelj merita oba po istem učnjaškem vatlu, popolnoma prezirajoč dejstva, ki niso bila samo realno-zgodovinskega, ampak takisto tudi jezikovno-zgodovinskega pomena.

Upoštevač velikanski razloček med obema, se ne bojim izreči, da knjižnega

jezika v ožjem zmislu pred l. 1848. res nismo imeli, pa naj mi tudi g. dr. Štrekelj očita, da napeljujem s to trditvijo vodo na mlin najhujših naših nasprotnikov. Sicer pa menim, da nam konstatovanje te resnice prav nič ne škodi; kajti, ako oni, ki nam odrekajo in kratijo narodne pravice, ne bi imeli drugega orožja proti nam na razpolaganje, nam tudi ona pretveza ne bi nič škodovala. In tudi to se drznem izreči, da naše slovstvo, kolikor ga je absolutne, samoobsebnosti vrednosti, je skoro vse izza one male dobe po l. 1848, in še največ ga je izza še bolj majčkene dobe po l. 1870, in njega stvaritelji so z veliko večino »gigerli«, dočim so vsi knjižni proizvođači onih dolgih 300 let komaj »en malo branja vredni« našim filologom.

A sedaj nastane prevažno vprašanje: Kdo je provzročil, pospešil in izvršil dvojni preporod našega naroda in našega knjižnega jezika? Kdo je le-temu pomagal vrstati iz mrtvih knjig ter postati vsestranski sposobno sredstvo za ljuti boj, ki smo ga morali biti v dosego političnih in socialnih pravic? Mar naši slovničarji in »kranjski klasiki« tiste praktične vrste, kakršni so »pisar« v »Novi pisarnici« Prešernovi, ki se jim je z nezmotljivim Kopitarjem vred zdela celo »Kranjska Čbelica« pregosposka, češ, da je kmetje ne bodo razumeli? Ali pa morda »kmetiški naroda«, ki je bil pred l. 1848. še večinoma nevedč pisanju in branju, in kateremu Prešeren ni delal krivice, ko je napisal pereče verze o rovtarskih Atenah? Ne! Tiste kmetiške mase bi še dalje dremale in bi bile še dalje kakor čreda na povodcu naših narodnih nasprotnikov; saj še dandanes nimajo samostojne politične razsodnosti. Nego zasluži iniciative narodnega gibanja gre pri nas kakor pri drugih narodih edino le naši, od zaščitnikov »Slov. pravopisa« toliko prezirani in psovani buržoaziji. Iz buržoazije, iz »ohole gentry«, iz »negodne gospode« so

se rekrutirali naši narodni buditelji in roditelji, ki so izkušali vzdramiti narod iz političnega mrtvila ter mu priboriti mrvico enakopravnosti. In ker je takas silno primanjkovalo narodnih delavcev, oni narodnjaki niso bili samo politični prvoborniki, nego, kakor pravi nekje Stritar, čutili so dolžnost, biti tudi narodni umetniki, pesniki in pisatelji. A ne samo to: bili so tudi jezikotvorci — »pseudofilologi« seveda; kajti imeli so pač veliko dobre volje in rodoljublja, a bore malo jezikoznanstva, bodisi teoretičnega, bodisi praktičnega. Kdo bi jim to tudi zameril, ko je bil ves višji pouk nemški in je bil vsak količjak izobražen Slovec po šolah kolikor toliko pomemben. A jezikotvorci so naši prvoborniki morali biti, hočeš nočeš, kajti v ljutem boju za narodno enakopravnost so naši nasprotniki stoletne krivice, ki so nam jih delali, zagovarjali baš z ozirom na naš »rovtarski« jezik, češ, da ni sposoben za višje kulturne namene, za raho v višjih šolah in na vseučiliških stolicah, za sodno dvorano in parlament, za gledališče in salon. In ti očitki — bodimo odkritosrčni — niso bili baš neopravičeni; kajti naš knjižni jezik dotlej ni bil zapustil tesnih okov knjižne zaduhlosti, in nedostajalo mu je najpotrebnejših kulturnih izrazov, in treba jih je bilo ali na posodo vzeti od »bratov Slovanov«, ali pa iz »prsta izsesati«. Kdo bi se torej čudil, da je zašla takas v našo knjižno slovenščino mnoga nerodna skranka in neokretna skovanka in mnogokako neorgansko zmašilo. Tudi izposojevanje iz slovanskih narečij (»hrvačenje«) se je vršilo brez pravega načrta, brez temeljitega znanja domačega jezika in njega odnošajev do bratskih jezikov.

V Ljubljani, 26. novembra.

Državni zbor.

Seja dne 25. novembra. Ministrski predsednik vložil zakonski načrt, s katerim se spremeni zakon glede saniranja Prage.

LISTEK.

Poletna noč.

Spisal M. Forinjak.
(Konec.)

Ana je bila zelo razočarana. »Torej ti misliš, da je vse zlagano? Da, komu naj še potem zaupamo? Mogoče si že kaj neprijetnega ali celo žalostnega doživela!«

»O ne«, je lagala Viljemina, ki je bolehalo na razočaranju v ljubezni, »toda pozno je, iti morava spat; saj je že skoro blizu polnoči.« Stopila je k odprtemu oknu, da bi ga zaprla, toda čar poletne noči jo je objel. Obstala je in zrla ven v park, oblit od mesečine. Ana ji je sledila. Mesec je stal sedaj že skoro visoko in ostro začrtano se je odločevala vsaka veja in vejica smrekovega gozdička od horizonta. Povsod okoli se je svetlikalo in lesketalo in bleščalo, kakor bi žarele demantne iskre, in dekleti sta molčali in motrili to lepo sliko.

»Krasno bi bilo, iti sedaj na vrt in tekati po travi«, predlagala je Ana, toda Viljemina je bila zaspana in je hotela v posteljo. Tedaj je nakrat nekaj vzbudilo njeno pozornost. Zdelo se ji je, kakor da bi se plazila neka postava okoli grmovja. Zašepetala je Ani: »Vidiš, da se tam nekaj giblje?« Tudi Ana je natančno razlo-

čila, da se je neka postava v kratki senci grmovja počasi in previdno, skoro plazeč se, pomikala in se, kakor je bilo videti, bližala stranskemu vходу gradu.

»Tata«, šepetali sta deklici do smrti preplašeni. Kaj storiti? Napraviti hrup, spraviti celo hišo pokonci?

»Mogoče je samo kak sluga, ki hoče neopaženo priti domov«, meni Ana, srčnejša, »kajti kak tat se gotovo ne bo upal v grad, kjer je toliko poslov in kjer stane toliko ljudij. Ali je pa kdo izmed gostov«. Nista vedeli, kaj bi storili. Kaj pomeni ta skrivnostna prikazen, ki se skuša tako boječe skriti? Sedaj sta zapazili, da je postava prišla do stranskega vhoda in v njem izginila.

»Za božjo voljo«, zakliče Ana, »tam je soba tete Flore in ona ima tako krassen nakit!« Komaj je izgovorila te besede, ko se je skrivnostni prizor kompliciral. Postava se je zopet prikazala, toda bila je vidna le za par trenutkov, ker je bežala v gosto grmovje, ki se je dotikalo smrekovega gozdička in komaj je izginila dekletom izpred oči, ko se prikaže druga postava ... in potem počasi strel in potem še eden ...

Ana in Viljemina sta čisto iz sebe tekali po sobi okoli in glasno upili na pomoč in zatem pride novi strah: Trkalo je na njih zaklenjena vrata in neki glas, katerega v razburjenosti in bojazni nista

spoznali, jima zakliče: »Odprite, za božjo voljo, jaz sem, teta Flora!«

Viljemina je tekla k vratom, odmaknila zapah in trepetajoč in smrtno blede je planila teta Flora, v svoji očarujoči čipkasti spalni obleki v sobo; medtem ko se je iz parka slišalo upitje in hrup.

»Vse vama pozneje razložim, ne vprašujta in storita natančno, kar vama rečem.« »Ana, lezi v posteljo, hitro, hitro«, veli, »in poslušajta me dobro: Ana je pred jedno uro zbolela, že pred enajsto uro, in Viljemina je prišla pome in od tedaj sem pri vaju. To morata reči, če vaju kdo vpraša. Gre za moje življenje, čujta, za moje življenje!«

Dekleti pokimata, in med govorjenjem je spravila teta Flora sama trepetajočo Ano v posteljo, hitro zmočila prt v vodi in ga položila dekletu na čelo. Potem je mignila drugi, naj sede zraven nje na improvizirano bolniško posteljo.

In potem sta sedeli in molčali in čakali in čakali, in dekleti se nista upali vprašati, kaj vse to pomeni in sta bili sredi drame, katere nista razumeli. Medtem se je nadaljeval hrup na vrtu in neki glas je zaklical:

»Neverjetno je, da je ušel!« in na hodniku se je sedaj tudi govorilo in nakrat je skočila teta Flora pokonci, stopila pred vrata in rekla z mirnim glasom: »Tu-

kaj je neki bolnik, kaj pomeni ta hrup? Prosimo miru!«

In sedaj je stal stric Tonček blede in upadel na pragu dekleške sobe, iz katere mu je stopila njegova soproga nasproti.

Bil je neizmerno iznenađen, ker jo je našel tukaj, in njegove poteze so se zjasnile. »Kaj delaš ti tukaj?« vprašal je in opazovalec bi lahko videl, s kako nestrpnostjo je zahteval jasnosti.

»Ne bodi huđ, stric«, rekla je sedaj z veliko prisotnostjo duha »bolnica«, ki je instinktivno pojmla, da treba strica Tončka na vsak način pomiriti. Pri tem je skoro mehanično rabila iste besede, katere ji je teta Flora prej narekovala. »Teta je bila tako dobra, da je prišla k nama, ker sem jaz zbolela in si Viljemina ni vedela sama pomagati. Ta je pokimala potrjujoče.« In sedaj smo bile vse tri grozno prestrašene, nadaljevala je Ana neprisiljeno, vendar je bila zvita dovolj, da se je delala, kot bi težko govorila — markirala je zelo spretno, da je v resnici bolna — »ker smo slišale streljati in nismo vedele, kaj se je zgodilo. Povej nam vendar, ljubi stric ...«

»Neki tat se je hotel utihotapiti in jaz sem streljal nanj; toda ušel je«, odvrne stric Tonček. »In ti si že dolgo tukaj?« obrnil se je k svoji soprogi. Ta je brez zadrege pogledala deklici. »Jaz ne vem natančno, koliko je bila ura«, odgovorila je z največjo sigurnostjo. Viljemina je do-

Razun že včeraj navedenih so se podali še sledeči nujni predlogi: posl. Gorski za znižanja hišnega davka v Krakovem; posl. Winter za uvedbo službene pragmatike za celoskupno državno uradništvo; posl. Kľofáč interpelira brambovskega ministra zaradi nekega poročnika v Aspernu, ki je rekel pred moštvo: Mi smo tukaj na Spod. Avstrijskem, kjer bivajo pošteni ljudje, ki ne krađejo kakor Čehi. Na Češkem krađe drug drugemu, kar le more.« Potem pride na razpravo nujni predlog posl. Kramářa, zakaj se brani vlada predložiti v sankcijo zakon češkega dež. zbora, s katerim so se sklenile zvišati plače učiteljem. Poročevalec dolži vlado, da je začela politično kupčijo. Pro dajo zadrego učiteljstva, bedo kmetijstva in industrije. Ministrski predsednik Křber je v svojem odgovoru omenjal, da mora vlada svoje sklepe uravnati po bud getnih momentih. Vlada je pričakovala od davka na pivo na Češkem zvišanje svojih dohodkov a dežela hoče te dohodke zase porabiti. Le ako se prepusti državi te dosedanje dohodke, bi bila pripravljena vpoštevati tudi zahteve češkega učiteljstva. Posl. Černý pravi, da se sklicuje mini ster na finančne težkoče, istočasno pa prihaja z zvišanjem vojaštva in dohodkov cesarske rodbine. V istem smislu sta po hijala Křberjevo izjavo tudi poslanca Sokol in Schreiter. Posl. Schůcker je izjavil, da želite obe narodnosti na Če škem, da bi bilo šolstvo in učiteljstvo v takem stanju, kakršno odgovarja njega visoki kulturni važnosti. Posl. Seitz pravi, da vidi v ministrovem odgovoru izsilje vanje, ki mora učiteljstvo ponižati in žaliti. V istem smislu govori tudi posl. Fořt. Posl. Zázvorka izjavi, da je ministrski predsednik najbrezobzirnejši sovražnik učiteljstva. S svojo današnjo izjavo je zopet Křber pokazal, da je treba vse zastaviti, da seta vlada vrže. Za predlog še govori posl. Drexel. Končno odtegne poročevalec svoj nujni predlog, ker je svoj namen dosegel. V imenu Vsenemcev predlaga posl. Bareuther, naj se danes ne vrši seja, ker je 26. novembra isti žalostni dan, ko je leta 1897 vdrla policija v zbornico. Za ta predlog je glasovalo le 11 Vsenem cev. Današnja seja se najbrže izpolni s štirimi nujnimi predlogi o zahtevah go stilničarjev, katere so stavili na svoji dr žavni konferenci.

Hrvaška delegacija v Budimpešti.

Toliko se o Hrvaški že dolgo ni go vorilo v ogrski zbornici, kakor pretečeni teden. Košutovci so namreč brezsranno napadli Hrvaško, njeno narodnost, končno pa še celo bana Khuena Hedervarya. Vse drugo bi bila hrvaška vlada odpustila. le zadnje ne. In kar je bilo pri stvari naj žalostnejše, ni se nihče hrvaških zastopni kov postavil v bran ter se sploh govori, da nobenega hrvaškega delegata ta dan v seji ni bilo. Sedanji ban je namreč do segel, da se izvolijo v delegacijo za ogrski kazala takoj, da razume kakor Ana grati svojo ulogo.

»Bilo je komaj najst, ko sem šla po teto«, je rekla.

Stric Tonček se je globoko oddahnil. Da bi deklici lagali, nato še mislil ni... »Ostaneš še tukaj?« vprašal je čez nekaj časa svojo ženo. »Ako me še potrebujeta, gotovo«, odgovorila je zelo poživljeno teta Flora in položila svojo belo, drobno roko na Anino čelo. »Ali naj še ostanem?« Toda mlado dekle, katero je vprašala, je zmajala trudno z glavo. »Ne, hvala, dobra teta, le pojdi spat, jaz te v resnici več ne potrebujem.«

In stric Tonček in teta Flora sta se odstranila.

Deklici sta čuli vso noč in ugibali semintja... Ali je bil zares kak tat? In Ana je dokazovala popolnoma pravilno: »Ravno tako, kakor sva na tetino povelje lagali, nas je lahko tudi stric hotel za nos voditi«, in potem sta prišli do velein teresantnega zaključka: Da je bil kak čestilec ljube tete Flore, kateri je na vrtu na skrivnem čakal nanjo, da bi se ž njo sprehajal v mesečini in obe deklici sta bili neizmerno ponosni, da sta rešili dobro teto in zvodili za nos grdega strica, ki je takoj pritekel s smrtnim orožjem.

Teta Flora pa jima je ostala medtem tudi pozneje dolžna pojasnilo o dogodkih one poletne noči.

drž. zbor 40 takih njegovih »mož«, da sploh le redkokdaj gre kateri v Budimpešto, nekateri niti po svoje dijete ne gredo osebno, temuž si jih dajo po prijateljskih poslati. Zato imenujejo na Hrvaškem te »odločne« ljudske zastopnike le »štipendiste«. Teh »štipendistov« se tedaj ni noben zavzel za Hrvaško in njega bana, niti minister Cseh ne. Prepustili so, da je zagovarjal bana kot svojega prijatelja sam ogrski ministerski predsednik Szell. Ko so se pozneje napadi ponovili, odpisal je pač ban svoja oproda Kovačevića in Tomašića. In ta dva hrvaška rojaka sta igrala klaverno vlogo, kajti Kovačević je iz zgolj klečeplastva zatajil in obsojal največjega hrvaškega dobrotnika, narodnega heroja bana Jelačića, vsled česar je zavlada na Hrvaškem splošna razjarjenost zoper te in enake mažaronske izdajalce okrog vlade.

Za prestolonasledništvo v Belgiji.

Belgija je dandanes tista država, kjer se senzacionalni dogodki vrste tako hitro drugi za drugim, da bi lahko verjeli lahko sklepali na posebno usodo, ki grozi dinastiji Razdor v kraljevi rodbini, poroka princesinje Štefanije proti očetovi volji z ogrskim grofom Lonyayem, škandali druge kraljeve hčere Lujze Koburške, smrt kraljice Henriete in razburiljivi prizori ob njenem odru, vest o kraljevi odpovedi, atentat nanj. In sedaj pride najnoveša vest: grofa Flandern, kraljevega brata in prestolonaslednika, je zadela kap. Grof Filip Flandern je edini živeči brat belgijskega kralja Leopolda II. Dasi orjaške postave, trpel je za telesno hibo, ker slabo sliši. To je bil baje tudi vzrok, da ga je zadela kap. Na sprehodu bi bil zamišljenega grofa skoraj povozil težko otovorjeni voz, ki ga seveda ni slišal pridržati. Vsed tega se je tako prestrašil, da ga je zadela kap. Njegovo stanje je zelo opasno. Na enem očesu je že tudi vsled kapi oslepel. Grof je 65 let star, kar dela zdravnikom še posebne skrbi za ozdravljenje. Vsekakor bo za prestol nesposoben, ako bi tudi ozdravel. V Belgiji zro velikim homatijam nasproti, ki pridejo skoraj gotovo nad državo v prepiru za prestolonasledništvo.

Najnovejše politične vesti.

Cesarjevo zdravje je že skoraj popolnoma povoljno. Spi mirno ter se vozi po dve uri na dan na sprehod. Pri hodoji teden se vrne na dvor. — Sestane treh vladarjev. Rumunski kralj Karol pride v mesecu marcju prihodnjega leta v Opatijo, kjer se sestane z nemškim cesarjem, pa tudi avstrijski cesar pride baje tja. — 80 bolgarskih častnikov macedonske narodnosti je prosilo za izstop iz armade. Vojni minister je prošnje odbil. — »Proč od Avstrije!« je zaklical v ogrskem državnem zboru posl. Barta. Posl. Hieronymi je odgovoril: »O tem bomo govorili leta 1907!« — Deželni maršal nižjeavstrijski bo najbrže vendar leknez Liechtenstein, ker se vlada že vdaja pritisku kršč. socialcev — Vojna predloga se ne bo parlamentarno reševala pred 1. dec. in je vladar opustil Křberju ta rok. Na domestni rezervisti se tedaj odpuste. Perce bo postalo to vprašanje zopet pred 1. marcem 1903 ko se začnejo novi vojaški nabori. — Portugalska kraljica je prisegla kot vladarica. — Angleška se pripravlja na vojno zoper Somalce. — Zakon o prestolonasledništvu v Brunšviku je deželni zbor sprejel. — Novi srbski poslanik v Berlinu je postal dosedanji poslanik v Londonu dr. Miličević. — K pogrebu Kruppa pride tudi nemški cesar.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Cerkev se je glede oblasti inkvizicijskih sodnij postavljala kakor v vseh drugih zadevah na stališče, da stoji cerkev nad državo, da mora država biti cerkvi brezpogojno pokorna in da mora brezpogojno izvrševati vse ukaze cerkve. Državne oblasti so bile za inkvizicijo to, kar je danes krivnik za posvetne sodnije in zato so zgodovinarji tačasne posvetne oblasti imenovali »papeževe rabeljne«.

Posvetne sodnije niso imele nobene pravice pregledati, če je

inkvizicija sodila pravično ali krivično. Morale so inkvizicijske ukaze slepo (coeca obedientia) in z zaprtimi očmi (oculis clausis) izvršiti. Tudi če so se pojavili še tak o utemeljeni dvomi glede pravičnosti inkvizicijske razsodbe, ni smela posvetna oblast dotične zadeve preiskati, ker je sicer zapadla najhujšim »erkvenim kaznim. Papež Inocencij VIII. je v svoji konstituciji iz leta 1486 (Dilectus filius frater) pro glasil, da morajo državne oblasti nje izvrševati vse inkvizicijske sodb »sine visione«, ne da bi smele pregledati akte in pri tem je ostalo, dokler ni bil konec inkvizicije.

Cerkev je torej na jedni strani zahtevala da ji morajo posvetne oblasti slepo služiti pri izvrševanju inkvizicijskih sodb; na drugi strani pa je zahtevala, da morajo posvetne oblasti tudi same zganjati »krivoverce« pred cerkveno sodnjo, to je pred inkvizicijo.

Papež Lucij III. je določil, da morajo posvetne oblasti na škofovo zahtevanje s prisego obljubiti, da bodo »krivoverce« preganjale. Ta določba je prešla v kanonsko pravo. Papež Inocencij III. je ta ukaz ponovil, koncil v Avignonu l. 1209 pa je škofe pooblastil, da s cerkvenimi kaznimi prisilijo posvetne oblasti, storiti to prisego. Tudi to je prešlo v kanonsko pravo.

Posvetne oblasti so se seveda udale; ta ali ona gotovo ne rada, ali v tistih časih so imele cerkvene kazni tako moč, da jim nihče ni mogel kljubovati, tudi če bi bil rad. Sicer pa so papeži inkvizitorjem vedno in vedno naročali, naj z najhujšimi cerkvenimi kaznimi silijo posvetne oblasti, da so jim pokorne. Zlasti pa so papeži vedno zahtevali, da se morajo papeški inkvizicijski ukazi sprejeti med posvetne postave, a če se kak vladar ni hotel udati, so ga s cerkvenimi kaznimi prisilili v to. Končno je postalo razmerje tako-le: Če je kdo bil v kazenski preiskavi in se je pojavil sum, da je morda krivoverec, so bile posvetne sodnije dolžne izročiti ga z vsemi akti vred inkvizicijski sodnji, ta pa ni bila dolžna izročiti posvetnim sodnijam človeka, ki je grešil proti posvetnim zakonom.

O divjanju inkvizicije bomo še govorili. Že zdaj pa moramo omeniti, da inkvizicijske sodnije ni vodil samo najbolj divji fanatizem, zatreti vse, kar se brez pogojno ne uklanja duhovniškemu gospodarstvu, nego da je te sodnije dostikrat vodila sama lakomnost. Zgolj iz lakomnosti so držali inkvizitorji leta in leta premožne ljudi v ječi. Dokazati jim niso mogli niti najmanjšega krivoverstva, a izpustili jih niso, da bi od njih sorodnikov izsilili kar največ denarja. Tako se je l. 1308 deset inkvizicijskih jetnikov pritožilo pri papežu Klemenu V. da jih inkvizitorji drže že po osem let v ječi, pa jih ne obsodijo pa tudi ne oprostijo. In v kakih ječah so te nedolžne žrtve trpele. Ječe so bile popolnoma temne, jetniki so bili s težkimi verigami prikovani na zid in so velike železne kroglice imeli prikovane na noge. Jesti so dobili samo kruh. Dostikrat se radi tega strašnega ravnanja nastali celo pusti. Tako v Karkasonu l. 1306. Papež je poslal na to dva kardinala pregledat ječe in ta dva sta jih dala takoj zasuti. A »častiti« dominikanci in frančiškani so ljubili take ječe, ker so sorodniki jetnikov radi plačali velike svote, samo da so oprostili nesrečne svojce, ki so v teh strašnih ječah trpeli.

V mestni knjižnici v Klermontu na Francoskem se nahaja rokopis iz 13. stoletja, ki priča, kako korumpirani in podkupljivi so bili inkvizitorji, sicer je pa davno dokazana zgodovinska resnica, da prihaja od tod ogromno mnogo milijard znašajoče premoženje dominikancev in frančiškanov.

(Dalje prih.)

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 25. novembra.

Predseduje župan Ivan Hribar, ki otvori sejo konstatujé sklepčnost. Overovateljem zapisnika imenuje obč. svetnika Lenčeta in dr. Staréta. Došle publikacije in brošure se izroče mestnemu arhivu. Od deželne vlade sta došla dv. dopisa. S prvim se razveljavlja meritorni sklep občinskega sveta v pritožbi stavbenika V. Treota, v drugem se naznanja dopis naučnega ministrstva, ki je zado voljno s svojedasnim sklepom občinskega sveta, da se prepusti zemljišče, kjer je stalo licealno poslopje, proti gotovi odškodnini in stavbišču za gimnazijo na Delcotijevo posestvu, mestni občini. Pri tej priliki je omenil župan »pro domo sua« o zlobnih govoricah, ki se raznašajo o nameravanem uradniškem stavbnem društvu, češ, da bodo s tem hišni posestniki oškodovani, dočim se na drugi strani celo govori, da bo podjetje tudi na škodo uradnikom samim, ki bodo morali plačevati visoke anuitete. Najpodlejšje je očitjanje, v katerem se spravlja s tem podjetjem županovo ime kot ravnatelja banke »Slavije« v zvezo. Župan pojasni, da »Slavijac« takih zavarovanj (hipotekarno življensko zavarovanje) niti ne sprejema. Čulo se je ogorčeno mrmljanje zoper tako hudobno obrekovanje, in županu se je izreklo enoglasno odobravanje. Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri.

Prva točka o poskusu poravnave s hišne posestnico Josipino Selanovo glede opustitve Starinarske steze se na predlog poročevalca obč. svet. dr. Trillerja postavi z dnevnega reda.

V imenu finančnega odseka poroča obč. svet. dr. Požar o dopisu uredništva »Internationales illustriertes Reisealbum«, naj bi občina mu dala inserate v reklamno namene. Magistratni dopis priznava važnost enakih reklam za povzdigo prometa s tujci. V lanskem letniku so dala vsa važnejša mesta svoje reklamne inserate, tako n. pr. tudi Zagreb, a ker se Ljubljana sme šteti dandanes med najlepša avstrijska mesta v neposredni bližini čarobne Gorenjske, bi se tako inseriranje gotovo rentiralo. Predlaga se tedaj, dovoliti 300 K kredita, da prinese omenjeni album na eni strani popis Ljubljane in bližnje okolice, na drugi pa slike najslavitejših zgradb. Sprejeto.

Obč. svet. Lenčeta poroča v imenu istega odseka o dopisu k. kr. deželne vlade, v katerem se mestna občina vabi, da ustanovi posebno ustanovo za obisk mornarske akademije na Reki. V dopisu se povdarja pomanjkanje častnikov pri mornarici in da je vojna uprava vsled tega sklenila ustanoviti več brezplačnih mest za gojence na akademiji. Tako brezplačno mesto se mora pokriti z ustanovo letnih 1600 K. Magistratno mnenje je, da nimamo vzroka, iti na roko oni vladi, ki je pokazala tako neprijazno vedenje napram mestni občini, ko si ista ni bila sama kriva bede. Tudi finančni odsek pravi, da imamo dovolj drugih nujnejših potreb, kakor pa skrbeti za naraščaj mornarici ter predlaga prošnjo odbiti. Sprejeto.

Obč. svet. dr. Staré poroča v imenu istega odseka o magistratovem dopisu v zadevi nakupa nekaterih novih hišnih in uličnih tablic. Take tablice potrebujejo nekatere stare in več novih hiš. Predlaga se dovoliti v ta namen kredita 270 K, a za 103 K pa itak stranke izdatke povrnejo. Sprejeto.

Razprava o magistratovem dopisu v zadevi odkupa sveta ob domobranski vojašnici se odstavi z dnevnega reda.

Obč. svet. Senekovič poroča v imenu finančnega odseka o magistratovem dopisu glede naknadne dovolitve kredita za potovanje upravitelja mestne elektrarne k obrtni razstavi v Düsseldorfu. Ta kredit je dovolil župan v času, ko ni zboroval obč. svet. V ta namen je dovoljeno 600 K kredita. Poročilo upravitelja je strokovne važnosti za vsakojako poznejše razširjenje mestne elektrarne. Zato se predlaga odobritev tozadevnih stroškov v znesku 371 K. Sprejeto.

Isti poročevalec poroča o prošnji »Glasbene Matice« za podporo. Dosedaj je dobivala »Glasbena Matica« od mesta 2400 K letne podpore. Prosi se za povišanje te podpore na letnih 6000 K. V prošnji se razvija cela zgodovina tega kulturnega zavoda v dvajsetih letih njegovega obstoja. Ko se je »Glasbena Matica« ustanovila leta 1882, imela je prvo leto le 18 učencev, v lanskem šolskem letu jih je bilo 374, a primanjkljaja je imela 5755 K. V dolgove je zabredla, ko je usodni potres razdal njeni obe hiši, v Vegovih ulicah je bilo treba že lani velikih poprav, ki so stale okoli 2000 K. Proračun za novi hiši je znašal 37.000 gld., v istini pa sta stali 58.000 gld. Iz delovanja tega zavoda je povzeta, da prireja že 11 let koncerte, ki so na višini umetnosti, mnogo gojencev je vsled uboštva ukovine oproščenih. Gojenci pa niso le iz Ljubljane, temuč iz vseh slovenskih pokrajin, tako da se ta zavod lahko imenuje središče umetniškega delovanja. Izdal je tudi nad 100 zvezkov raznih glasbenin, a namerava baš sedaj izdati prve slovenske simfonične skladbe nadarjenega mladega skladatelja Lajovica in še dve drugi glasbeni deli. Nadalje bi rad razširil orkestralno in instrumentalno delovanje, zato pa bi znašal po sedanjem proračunu primanjkljaj za tekoče šolsko leto 8641 K. Tudi število učiteljev je nedostatno. V dokaz se navajajo naslednji statistični podatki: Glasbeni zavodi v drugih mestih imajo, in sicer: Solnograd 306 učencev in 16 učnih močij, Inomest 350 učencev in 15 učnih močij, Zagreb 400 učencev in 18 učnih močij, Dunaj (konzervatorij) 943 učencev in 60 učnih močij, filharmonično društvo v Ljubljani 160 učencev in 5 učnih močij in »Glasbena Matica« 374 učencev in tudi samo 5 učnih močij. Posebno »Filharmonično društvo« se navaja, kako velikega protektorja ima v »Kranjski hranilnici«, ki je postavila društvu krasen dom. Finančni odsek se je prepričal iz teh podatkov, da je »Glasbena Matica« zavod velikanskega kulturnega pomena vseh Slovencev ter predlaga, da se dovoli 14.000 K iz potresnega fonda. Glede redne letne podpore pa se bo določilo pri sestavljanju proračuna. Enoglasno sprejeto.

O magistratovem dopisu v zadevi nakupa sveta, kolikor ga je treba za razširjavo Miklošičeve ceste in Frančiškanskih ulic, poroča v imenu finančnega od

➤ Dalje v prilogi. ➤

seka obč. svet. dr. Požar. Lastnik dotičnega sveta, dr. V. Gregorič, je že lansko leto stavil občinskemu svetu svojo ponudbo. Takrat se je ponudba odklonila, ker se je mislilo, da se bo potrebni svet itak moral porazdeliti. Sedaj pa hoče lastnik to zemljo prodati društvu »Union«, ki bo gradilo tam velik hotel. Predlaga se tedaj, odkupiti 807 m sveta po 20 K, ter ta znesek 16.154 K dovoliti iz potresnega zaklada. Občinski svet naj tudi izreče nujno potrebo za razširjenje omenjenih ulic. Oba predloga se sprejmeta.

Prošnja Marije Robičeve, vdove po bivšem vratarju v mestni klavnic, za podaljšanje miloščine njenima mladoletnima otrokoma se za takrat odkloni, ker ima prosilka sina brezplačno v »Marijanišču«, a sama živi s hčerko v Trbižu, kjer ima občinsko podporo in dokajšnje letne dohodke. Poročevalec obč. svet. dr. Požar.

O stavbi novega mostu na Krakovskem nasipu čez Gradašico poroča v imenu stavbnega odseka obč. svet. Žužek. Najnižjo ponudbo je stavila tvrdka iz Prage. Poročevalec priporoča domačo tvrdko Avg. Žabkar, ki prevzame napravo železnega mostu za 11.220 K. Župan priporoča, naj se v ta namen vzame svota 14.000 K iz regulativnega zaklada, ne pa, da bi se stavila v proračun. Sprejeto.

Obč. svet. Prosenc zahteva, naj se vsa dela razpišejo javnim potom. Poročevalec pojasni, da so se sploh vse važnejše tozadevne tvrdke pozvale v konkurenčno tekmovalje.

Isti poročevalec poroča tudi o parcelaciji zemljišča »Kranjske stavbne družbe« ob cesti na Rožnik onstran proge južne železnice. Imenovana družba namerava tam zgraditi tri hiše. Zahtevalo se je, da se napravi ob železnici 12 m široka cesta, ona na Rožnik pa se razširi na 15 m. Pod temi pogoji naj se dovoli parcelacija in zgradba hiš. Sprejeto.

O napravi hodnikov ob Kobiličevi in Valentovi hiši na Francovem obrežju se predlaga prošnja odbiti, ker ni nujne potrebe zato. Sprejeto. Poročevalec obč. svet. Žužek.

Isti poročevalec poroča o prošnji tvrdke Pittel & Brausewetter za povrnitev kavcije, vložene za stavbo jubilejskega mostu. Pri tozadevni kolavdaciji ni bilo zapaziti posebnih hib, le pri obokih se delajo kapniki. Predlaga se, preiskati se stavino teh kapnikov, prisiliti tvrdko, da vse popravi in uredi, potem pa vrni 3/4 vložene kavcije od 12.600 K v znesku 9.450 K, kakor določa pogodba za prvo leto. Cela kavcija se splača šele po preteku 5 let.

Ko se še reši dopis kornega poveljstva v smislu zadnjega obč. sklepa, da se ne smejo brez privoljenja iste vojaške oblasti v okrožju 400 m od novega vojaškega oskrbovalnega skladišča zidati zdravju in snagi škodljiva industrijska podjetja, se na predlog obč. svetnika Lenčeta prekine seja ter se ostale točke rešijo v prihodnji seji, ki bo v torek, dne 2. decembra.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. novembra.

— **Osebnosti.** Poljedelski minister je imenoval višjega rudniškega oskrbnika v Idriji, Josipa Koršiča rudniškim svetnikom. — Dvorni svetnik v Pribramu g. Ivan Novak, ki je dlje časa služboval v Idriji, je šel v pokoj. — Železniški oficial g. Evzebij Hrašovec je imenovan definitivnim načelnikom v Litiji.

— **„Slovenska zveza“.** V jako mirno in dostojno pisanem članku je »Edinost« pred kratkim izrekla željo, da naj bi v »Slovensko zvezo« vstopili tudi narodno-napredni poslanci. To je bila le želja tržaškega lista, takorekoč nekaj ponižen izdih, ki ni bil žaljiv za nikogar. Glede na stališče, katero »Edinost« od nekdaj zastopa, je tak izdih docela naraven! Do pete pa je razdražil božjastno telo g. načelnika »Slovenske zveze«, g. dr. Šusteršiču. Z ošabnostjo, ki je last vsaki prazni glavi, je priobčil Šusteršič v oficialnem glasilu »Slovenske zveze« bobneč »komuniké«, ki smrdi po vseh svojstvih znane dr. Šusteršičeve pisave. Iz te oficialne izjave »Slovenske zveze« povzamemo sledeče: »Ker »Slovenska zveza« ni tako konfuzna kakor tržaška »Edinost«, je seveda izključeno, da bi našlo v njej prostora nemškutarsko vladno trabantstvo. Da bo »Edinost« še bolj poučena, povemo ji, da se je tak poskus, katerega žele liberalci, že izvršili, a se je izjalovil. Čuli smo, da je v »Slovenski zvezi« pri razpravi o konferenci odposlanstva »Slovenske zveze« z ministrskim predsednikom neki slovenski državni poslanec predlagal, naj se privzame odposlanstvu »Slovenske zveze« tudi dolgoročni deželni sodni nadzornik dr. Fer-

jančič. V zvezi se je nato odločno povdarjalo, da zveza pač ni poklicana v to, vezati se s stranko, ki očitno podpira protinarodne težnje, zato je predlagatelj ostal tudi popolnoma osamljen s svojim predlogom. Naše mnenje je, da ima »Slovenska zveza« resnejšo nalogo, nego pa brigati se za ljudi, katerih razdirajoča politika je taka, da so se jugoslovanski poslanci zahvalili za družbo njenih nositeljev... Kar se tiče slovanstva »Slovenske zveze«, porok so nam naši poslanci, katere smo videli vedno v boju, kadar je bilo treba braniti pravice Slovanov, porok so nam odlični slovenski politiki, ki sede v tej parlamentarni skupini, da ne smatrajo slovanstva za politično igrado, ampak da bodo resno prevdarjali položaj in ukrenili to, kar bo na korist narodu. V tem oziru jim popolnoma zaupamo in smešno je, če jih hoče taktike in nastopa učiti tako vrtoglavl »politik«, kakor je g. Makso Cotič ali pa tisti, ki išče sedaj, po katerih listih v domovini bi odložil svojo politično pamet, katere pa pravzaprav še našel ni. Tako dr. Šusteršič! Njegova pisava se pozna v vsaki vrstici te izvanredno smešne enunciacije »Slovenske zveze«. V prepir med Šusteršičem in »Edinostjo« se ne spuščamo. Nam je predvsem konstatirati, da je trditve lažnega testamentolovca iz Ovišadeve hiše, kakor da bi napredni slovenski poslanci komaj čakali, da pridejo v »Slovensko zvezo«, prav navadna izmišljotina. Dr. Šusteršiču pač ni za jedno laž več ali manj: vzlic temu se čudimo, da si more kaj takega kar čez noč izmisliti! Naši poslanci niti prsta niso ganili, da bi prišli v parlamentarno čorbo, koji so dali sedaj ime »Slovenske zveze«. Vsled tega, da čepi na čelu ti zvezi dr. Šusteršič, kojega so sodišča, kojega je parlament sam spoznal za sleparja, je zveza v očeh vsakega dostojnega človeka diskvalificirana. Dr. Šusteršič je grda pega na »Slovenski zvezi«, in zaničevanje, kojega je deležen doma in v parlamentu, pada na vsakega člana »Slovenske zveze«. Za tako družbo se vsak zahvali, kdor je navajen čisti zrak dihati! V drugem pa priporočamo gospodinu v »Slovenski zvezi«, da naj se nikari brigati za naše poslance, in da naj manj ko mogoče razglašajo svojih komunikejev v ljubljanskem »Slovenec«. Da igrajo v parlamentu smešno rolo, to ve itak cel svet, in da jih kroti dr. Šusteršič z bičem, kakor dresar svojega kodra, to ve tudi celi svet. Čemu silite torej v javnost ter Šusteršiču dopuščate, da indiskretno pripoveduje naši javnosti, kaj da se godi za vašimi kulisami! Nas vse to nič ne briga. Manj ko svet izve o vas, gospodje iz »Slovenske zveze«, bolje je — za vas! Posebno sedaj, ko ste prišli do politične »pameti« — jednega Šusteršiča!

— **Velik uspeh spretnih politikov.** »Slovenec« ima hvalevredno navado, da natančno in sicer brzojavno poroča, kadarkoli se je dr. Šusteršiču posrečilo, priti v obližje kakoga ministra. Seveda nas je skušnja izučila, da je taka poročila sprejemati z veliko opreznostjo. Dr. Šusteršič si je namreč stvar kaj priprosto uredil. Če je slučajno zaslužil ministrskega predsednika, ko je ta oblačil svojo suknjo ali prišel iz tistega tihega prostorčka, na čigar vratih je navadno naslikana ničla, že je telegrafiral »Slovenec«, da ga je ministrski predsednik sprejel. In če mu je ministrski predsednik še rekel, »slabo vreme imamo«, smo z vso zanesljivostjo čitali v »Slovenec«, da je ministrski predsednik Körber konferiral s Šusteršičem o važnih državnih zadevah. Vsled tega smo postali jako nezaupni in ko smo v sobotnem »Slovenec« čitali vest, da sta »Barwinski in dr. Šusteršič imenom »Slovenske zveze« konferirala z ministrskim predsednikom dr. Körberjem, smo v prvem hipu mislili, da sta najbrž na Körberja prežala jeden tam, kjer visi Körberjeva suknja, drugi pa tam, kjer je naslikana ničla. Pa to pot smo bili v zmoti. Nismo sicer mogli dognati, kje sta Barwinski in Šusteršič »konferirala« s Körberjem, izvedeli pa smo iz prav zanesljivega vira, da sta ta dva spretna politika dosegla velik uspeh. Uspeh tega »konferiranja« je, da pride dr. Šusteršič v ministrstvo. Mimogrede pa je Šusteršič za škofa Jegliča izprosil kardinalski škrlat. Tako se nam poroča iz zanesljivega vira, le žal, da nam

ta vir ne ve povedati, kdaj se to uresniči. Čakamo pa trepetaje, kajti takim politikom, ki po kratkem »konferiranju« — kar v oblačilnici ali tam, kjer je naslikana ničla — dosežajo take uspehe — ni nihče kos, taki politiki nas bodo kar na juhi snedli.

— **„Slovenec“ in učiteljstvo.** »Pošteno« je obljubil »Slovenec«, da bode deloval za učiteljstvo. Kako umeje to »poštenje«, je pokazal zadnjič, ko je grajal, da je bil na III. mestni ljudski šoli v Ljubljani »prekoračen« (!) starejši zaslužni in sposobni g. učitelj. Vedoma in nameroma je v tisto svoje poročilo vtihotapil celo vrsto neresnic, samo da bi to »prekoračenje« izgledalo kar najbolj krivo. Dotični »prekoračen« g. učitelj ni po službenih letih 10 let starejši kakor imenovanec, nego samo šest let, tudi ni bil 12 let voditelj štirirazrednice, nego 10 let. Pa to še ni vse. Tisti iz jednorazrednice prišli učitelj je opravljal vodstvena opravila 17 let. Tako je »Slovenec« »pošteno in dosledno« zasukaval dejstva. Toda to so naposled postranske stvari. Značilno pa je, kar je »Slovenec« še dalje utajil in kar pribijemo, ne morda iz kakoga nasprotstva proti kakemu učitelju ali iz posebne naklonjenosti do kakoga drugega nego samo, da se spozna vsa lažnivost in perfidnost »Slovenčevega« pisarjenja. »Slovenec« je imenovanje na III. mestni šoli predstavljal tako, kakor da je bil zaslužni in sposobni ter starejši kompetent preteriran, zamolčal pa je, da je bil ta, sicer vse časti vredni gospod, za katerega se »Slovenec« poteguje, pravočasno, na pravem kraju in od pravega faktorja vprašan, če prevzame vodstvo, a je to odklonil. »Slovenec« ve to prav dobro, pa je to zamolčal, da bi mogel ščuvati. In taki ljudje govore, da se »pošteno« bore.

— **Obsojena učiteljica — mežnarica.** V Loškem potoku »podučuje« učiteljica Marija Wider, toda najraje z leskovko! Vsled tega je bil krajni šolski svet na opetovane pritožbe starišev prisiljen, da je dal tej goreči učiteljici pismen ukor. Učiteljica in njen protektor župnik K. pa sta dejala: »šolska oblast sem, šolska oblast tja — topli smo in topli bomo!« In ker se v šoli nista več upala, poveril je g. župnik karani učiteljici nadzorstvo nad obnašanjem mladih vernikov v cerkvi, torej nekako cerkveno policijo. In ta nova mežnarica se je takoj lotila svoje naloge ter dne 5. oktobra oklofotala v cerkvi šestletnega sinčka g. župana Ivana Rusa, katerega je imela na sumu, da jej je izposloval ukor v krajnem šolskem svetu. Zaušnice so bile torej namenjene pravzaprav očetu otroka. A učiteljica — mežnarica je naletela na pravega! G. župan Rus novega dostojanstva gospice učiteljice ni hotel pripoznati ter jo je tožil pred c. kr. okrajnim sodiščem v Ribnici zaradi prestopka hudega ravnanja po § 496 k. z., kjer je bila tudi v resnici obsojena na 3 dni zapore oz. 30 kron globe. A sedaj je bil ogenj v strehi! »Slovenec« je dne 4. t. m. bljuval zaradi te sodbe ogenj in žveplo ter kar naravnost ukazal II. instanci, da mora učiteljico oprostiti. Dotična notica je tudi mrgolela najperfidnejših napadov na naprednega g. župana Rusa, a vzlic temu isti ni niti z besedico reagoval na vsa žaljenja, temveč je z mirno dušo čakal vspeha obsojenkinega rekurza. In glej! Na vzklicni razpravi, ki se je vršila dne 24. t. m. v Rudolfovem, je tamošnje c. kr. okrajno sodišče v polnem obsegu potrdilo sodbo I. sodišča ter vrhu tega obsodilo učiteljico Wider v povračilo vseh stroškov. »Slovenčev« kronjuristi, in v prvi vrsti sestavljalec strupenega vzklica dr. Brejc, so se torej zopet enkrat blamirali. G. župana Rusa je zastopal na vzklicni razpravi g. dr. K. Triller. — Za približje spoznanje te učiteljice povemo, da imamo v rokah pismo, ki ga je svoj čas pisala dr. Lampetu. V tem pismu zahteva, naj dr. Lampe v »Slovenec« zdela neko poštno ekspeditorico, češ, da je grozna liberalka, da čita »Slov. Narod«. Pa to ni vse. V tem pismu tudi zahteva blaga dušica, naj Lampe denuncira dotično poštno ekspeditorico zaradi neke malenkosti, a dr. Lampe tega ni storil. Ne iz ozirov na dotično vrlo poštno ekspeditorico, marveč iz ozirov na njeno klerikalno sorodstvo. V dotičnem pismu

pravi ta gospica izrečno, da ji je kaplan svetoval, naj da poštno ekspeditorico v »Slovenca«.

— **Na adresi „društva za varstvo živalij“.** Neprenehoma nam dohajajo pritožbe z Zaloške ceste. Dasi-ravno smo že večkrat na tem mestu grajali nečuvne nedostatke, zmenijo se poklicani faktorji toliko zanje, kakor bi se šlo za kako cesto v centralni Afriki. Tovarna prispeva v visoko svoto k popravil proge, katero rabi v svoj promet, zato pa cestni odbor spi na lavorikah svoje slave, a ne svetopisemskega spanja pravičnega, ampak spanje malomarnega in brezbržnega. Kakršni odnosi vladajo na tej cesti, to je že vendar javen škandal. Pot za pešce je taka, da so na obeh straneh speljane po njivah steze, ker je naravnost nevarnost, da si ne potreš nog po kolesnicah, v katere polagajo v zadnjem času veliko kamenje, češ, da se ne bo vozilo v istem tiru. Kaj pa trpi uboga vozna živina, to presega že vse meje. Sestradanim in na pol živim kljusetom nalagajo taka bremena, da bi jih niti na izborni oskrbovani cesti ne mogla speljati krepka žival, kaj pa še po teh, čevljev globokih blatnih jarkih. Nečuvno surova in navadno šnopsa pijana voznika druhal pa kričeč in tuleč poganja vboje pare in jih pretepa na tako ostuden način, da se mora zgrazati vsakdo nad njimi, vprašujoč se, ali so to še ljudje, ali že popolnoma zbesneli divjaki. Ti prizori so vsakdanji, pa hodi v Polje, ali na Vevče, ali hodi v Zalogu, ali kjer koli. Zlasti na štaciji vidijo se vsak čas najlepši prizori, kakor tudi pri zaloškem kamnolomu. Posebnega priznanja na tem človekoljubnem delu zasluži brezdvomno Miklavc iz Zaloga. Mož si je izmislil posebno zabavo; ta pretepa svoje živinče samo po očeh, nozdrih in ušesih, in kdor pogleda revno žival, vidi, da nosi krvavo podplute oči in križem glave nebroj oteklih prog in oteklin. Nič manj raztepeni pa niso tudi drugih voznikov konji. Slavno orožništvo, ki se z vso vneto zastavlja v to, da naredi red, ne more biti neprenehoma na cesti, njega ne zadene nobena krivda. Pač pa naj bi se že vendar enkrat spravila cesta v red, da bo konec tem večnim pritožbam. Poleg tega naj se dovoljuje voznikovanje samo zanesljivim, treznim ljudem, in naj se določi maksimalna tovarna teža za par konj. Voznika pa, ki je pijan, ali ki vozi z bolno ali s tako živino, na kateri se vidijo sledovi krutega ravnanja, naj se utakne brez vsega pardona v luknjo, dasi bi zaslužil, da bi živel že v tistih časih, ko je bila palica najprimernejše sredstvo odvaditi take ljudi brezsrčnosti. Društvo za varstvo živalij se je ustanovilo sicer pred kratkim časom, želeli pa bi bilo, da bi pričelo že skoro svoje prepotrebne delovanje tudi v javnosti. —S—

— **Repertoire slovenskega gledališča.** V petek se poje Smetanova opera »Prodana nevesta«, v kateri nastopi v ulogi Janka g. F. Vlček prvič. V nedeljo popoldne se igra Finčgarjeva narodna drama s petjem »Divji lovec«, zvečer pa noviteta »Klofuta z 100.000 fr.« Odbor »Dramatičnega društva« je hotel ponoviti opero »Dali-bora«, a vojaška godba je zadržana. Prihodnja opera bo »Cavalleria rusticana«, dramski noviteti pa Thomova »Medalja« in Cavalottijeva »Jef-tova hči«.

— **Slovensko gledališče.** »Zaza«, slika iz pariškega življenja, ki se je igrala sinoči, se sme prištevati med najboljše vprizorjene in najdovršenejše igrane drame našega reperto-irja. Igrala se je izborno in zadovoljni smo bili tako, kakor še malokdaj. Pri-držuje si obširnejšo oceno za jutri, konstatiramo samo, da je gdč. Ruckova visoko nadkrilila naše pričakovanje. Igrala je briljantno. Odlikovala se je tudi v krasnih toaletah. Tudi gospa Danilova in gospa Dobrovolna sta poskrbeli za okusno garderobo. Gledališče je bilo — žal! — pičlo obiskano, a gledalci so opetovano viharno ploskali. Igralci (g. Lier, Hašler i. dr.) so to v polni meri zaslužili. Lierova mala Šaša je očarala vsakogar. Čuditi pa se je nekaternikom, ki se udajajo neumestnemu krohotu baš v najresnejših prizorih. To je v istini dvakrat žalostno!

— „Glasbeni Matici“ poslala je posojilnica v Ribnici podporo 200 K. Živela!

— **Promocija.** Dne 28. novembra bo na vseučilišču na Dunaju pomoviran za doktorja filozofije gosp. Ivan Prijatelj. Čestitamo!

— **Izjava.** Uredništvo »Slov. Nar.« izjavlja, da dopisa »Cerkniški kaplan Skubica«, priobčenega v 269. št. našega lista, gospod Peter Repič, nadučitelj aa Uncu, ni niti pisal, niti nam ga doposlal, ter sploh ni z njim v nobeni zvezi.

— **Razsodek upravnega sodišča glede personalnih lekarn.** Upravno sodišče (Verwaltungsgerichtshof) je odločilo dne 17. t. m., da se personalne lekarnе ne smejo več prodajati, ampak da se morajo po smrti lekarnarja, oziroma njegove žene in po polnoletnosti njihovih otrok razpisati. Celih 41 let prodajale so se te lekarnе proti postavi in na krivico služečih farmacevtov. Odlok ta je velikega pomena in za lastnike lekarn ne posebno ugoden. Pač pa hodejo lekarniški uslužbenci po tej uredbi veliko preje prišli do samostojnosti, kakor do sedaj.

— **Ljubljana in Zagreb.** V Ljubljani imamo »Splošno slovensko žensko društvo«, v Zagrebu pa imajo »Gospojinski klub«. In vendar — kak razloček! Najbolje se ga spozna, če se primerjajo predavanja, ki jih prirejata ti dve društvi. Pri nas se predava o ženski in politiki, o ženskem socialnem vprašanju, o revolucionarnih pisateljicah, o pomenu telovadbe — v Zagrebu pa so imeli predavanje o toploti, o čustvih in zlasti o estetičnih čustvih, obljubljen pa je predavanje »Pogled u kuhinju u dostojestnih naroda«.

— **Iz Vrhnike** se nam k 40letnici g. nadučitelja Fran Paplerja v Borovnici piše: »Slovenec me je v svoji zadnji sobotni številki pod notico »Slavnost 40letnici in nje nameni«, poročajoč o 40letnici g. nadučitelja Paplerja v Borovnici, prav po nepotrebnem izpostavil javnosti in svoje poročilo tako zavl, kakor da so me Borovničanje naprosili, da pri tej slavnosti navzočega g. Antona Kobi-ja iz Brega napadem in osmešim in da sem to tudi storil na breztakten način s svojim govorom. Primorani sem torej, da si kdo napačno ne raztolmači »Slovenčevega« poročila, stvar pojasniti. Bilo je pri tej slavnosti več napitnic. Političnih govorov ni bilo. Govorniki so naglašali g. Paplerjeve zasluge in mu vzbujali sladke spomine iz preteklosti. Šaljivo v dijalektu napil mu je tudi g. Kobi, ki je med drugim pripomnil, da bo de slavljencec pač kmalu udobno užival zaslužen penzijo in potem prišel v sveti raj (ali enako). Podaril mu je koncem govora paket smodk s pripombo, da so mogoče notri šustarke, česar mu seveda nikdo verjel ni. Nekaj pred polnočjo, ko je bil pravzaprav oficijalni del že končan, sem tudi jaz iz lastnega trenutnega nagiba v šaljivem nagovoru napil svojemu staremu znancu in prijatelju g. Paplerju. Med drugim sem glede napitnice g. Kobi-ja, deloma rabeč dijalekt, omenil, da so najbrž za slavljence slajši blagi spomini, ki so mu jih govorniki v spomin klicali, kakor drzna nada, da kmalu pride tja, kamor je gosp. Kobi omenil. Glede smodk sem izrekel lahek dvom, da so bile to šusterkube, ker jih je oddal g. Kobi bolj žalostnim, sprejel je pa g. Papler s smehljajočim obrazom. Govoril sem to sine ira et studio v šali, ne da bi bilo tako težko šalo razumeti. To je bilo tisto norčevanje, z gosp. Kobi-jem in tista netaktnost in neolikantost, katero mi blagovoli »Slovenec« predbacivati, ne da bi bil za svoje zavite trditve kakih dejstev navedel, katere bi mu mogel popraviti s pomočjo § 19 tisk. zak. Da bi pa »Slovenec« sam prostovoljno popravek sprejel, pa ne verjamem. Da je stvar bila taka, so kot priče na razpolago gospodje: župan ali notar vrhniški, v katerih družbi sem sedel, ali g. dr. Anton Švigel iz Ljubljane, ali g. Papler iz Borovnice in drugi borovniški gospodje. S tem so tudi druga natolcevanja »Slovenca« v pravo luč postavljena.

— **Vinska pokušnja v Krškem** je prav krasno vspela. Udeležilo se je je nad 400 razstavljalcev s 538 raznimi vini. Obisk je bil tako mnogobrojen, da se je skazala sicer prostorna dvorana mnogo premajhno. V razstavi je vladalo veselo

vrvenje do noči. Razun dobre kapljice, skrbeli so tudi hrvaški tamburaši za židano voljo. Prišlo je pa tudi mnogo krčmarjev in vinskih trgovcev iz Gorenjske, Štajerske in Koroške, da si nakupijo vina. Vina iz lepih leg so bila res izvrstna. Plačevala so se po 28—34 h liter, nekateri so dosegla pa še višjo ceno. Ker je tukajšnje vino letos res dobro in ceno, naj gg. kupovalci ne zamude se z njim preskrbeti. Naslove vinorejcev in vsakojaka pojasnila daje kmetijska podružnica v Krškem.

— **Redek jubilej.** Gosp. dr. Luka Gradišnik, praktični zdravnik na Vranskem obhaja dne 4. decembra t. l. petdesetletnico svojega zdravniškega delovanja. Tega dne bo ob 1. uri skupni obed v dvorani gostilne »Slovan«. Jubilar je še jako čil in krepak ter še vedno izvršuje v splošno zadovoljnost vsega prebivalstva svojo zdravniško prakso. Na mnogaja leta!

— **Novo posojilnico** snujejo baje kmetje v Cvenu, Muti in Krapju ter se hočejo odtrgati od ljutomerske posojilnice. Vzrok za to postopanje ni znan in ni umljiv, ker ljutomerska posojilnica dobro gospodari.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Pri zadnji predstavi »Dalibora« so imeli poslušalci v parterji posebne vrste »užitke«. Z odra je namreč letel prah kar v malih oblakih na občinstvo. Pometanje odra je prav koristna stvar in če bi igralci hodili v neblatnih čevljih na oder, bi se nihče ne pritožilo.

— **Rado Murnikovo** enodejanko »Bucek v strahu«, bodo igrali prihodnji mesec v Črnomlju, v Vipavi in v Hrastniku. — Burko je prevzel v založbo knjigotrdca L. Schwentner in se bo dobivala kot rokopis tiskana v kratkem v njegovi knjigarni.

— **Panorama.** Zdaj je razstavljen sicer nemški kraj Švice, mesto Bern in okolica, a ker je drugače serija lepa, je vredna, da si jo ogledamo.

— **Legar v topničarski vojašnici.** Dosedaj je že 12 vojakov v topničarski vojašnici zbolelo za legarjem. Danes so okuženo poslopje izpraznili in se je jedna zdrava baterija preselila v staro topničarsko vojašnico v Trnovem, da je naredila v drugem poslopiju prostor za okuženo baterijo.

— **Umobolna ženska.** Predvčerajšnjim zvečer pripeljala se je trgovčeva žena K. K. iz Stare Loke v kočevskem okraju s svojim možem v Ljubljano obiskat sorodnike, pri katerih bi bila morala žena, ki je na duhu bolna, nekaj časa ostati. Na dolenskem kolodvoru je mož tekel na peron gledat, če ju kateri sorodnikov na tem kolodvoru pričakuje. Prišedši nazaj v vlak, ni našel več žene v kupeju. Vlak je hotel ravno odpeljati, a mož je kričal, da naj počaka, da se ne pripeti kaka nesreča. Pogledali so pod vse vagone, ker so mislili, da se je žena vrgla pod vlak, a bilo je ni nikjer. Ko je vlak odpeljal, iskal je mož ženo po progi in jo končno našel pri nekem vagonu čepeti. Žena sedaj ni nikakor hotela iti z možem, pač pa se je pridružila policaju in mu rekla, da ž njim pa gre kamor hoče. In res je šla s policajem na magistrat, kjer so poklicali zdravnika, kateri ji pa seveda tudi ni mogel pomagati. Niti mož, niti kdo drugi ni mogel žene spraviti v magistrata in tako je prenočila na magistratu. Drugi dan je šla rada z možem.

— **Voz s prašiči prevrnil** se je danes ponoči na Dolenski cesti. Voz se je prevrnil tako, da so molela kolesa kvišku in so prašiči ležali na hrbtu v vozu. Ko so jih oprostili, so prašiči ušli in so jih do 3. ure jutraj lovili po njivah in travnikih ob Dolenski cesti. Prašiči, katerih je bilo 15, so bili last klavca Ivana Cuzaka na Poljanski cesti.

— **Nezgoda.** Danes zjutraj je na sredi Jurčičevega trga spodrsnila šolska učenka Štefanija Meršolova, 15letna hčerka trgovke gospe Franje Meršolove na Mostnem trgu in je padla in si zlomila desno nogo. Prepeljali so jo najpopred z izvoščekom domov in od tod z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **Nogo zlomil.** Včeraj popoldne je v Spodnji Šiški Szantnerjev črevljarski pomočnik Jože Močnik, star 33 let, stanujoč v Spodnji Šiški, na cesti spodrsnil in padel in si zlomil desno nogo pod kolonom. Prepeljali so ga v dež. bolnico.

— **Konj brez gospodarja.** Danes ponoči okoli polnoči prikimal je po Franca Josipa cesti konj brez vsake oprave in brez gospodarja. Policaj ga je prijel in ga peljal v hlev »pri Maliču«, kjer je do danes zjutraj čakal na svojega gospodarja.

— **Ukradena jajca.** Včeraj zvečer, ko so šle delavke iz tobačne tovarne, je neznana tatica ukradla branjevki Mariji Kolinovi, stanujoči na Starem trgu št. 9, robec s 35 jajci, katere je imela v vozičku na cesti pred tobačno tovarno.

— **Pogreša se** od sobote 13letna šolska učenka Katarina Urbar, hčerka pekovega pomočnika Jerneja Urbarja. V soboto je šla v šolo k Uršulinkam in od takrat je ni več domov. Obklečena je v črno obleko in nosi rujavu pelerino.

— **Nadomestni rezervisti** ces. kr. brambovskega pešpolka — 350 mož — so se danes zjutraj odpeljali na Rakek, odkoder pojdejo v Bezuljak pri Cerknici streljat.

— **Dezertiral** je 21. t. m. v Pulju pomorščak Teodor Sedej, rojen leta 1883. v Ljubljani in semkaj pristojen, po poklicu bukovcev.

— **V Ameriko** se je danes ponoči odpeljalo z južnega kolodvora 80 oseb.

— **Društvena godba** koncertuje dnes, dne 26. t. m., zvečer ob 8. uri v restavracijskih prostorih g. I. Kende »pri Gambrinu«. Vstop prost.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe.** Mestni trg št. 27. Od 14. do 20. novembra je dela iskalo 7 moških in 28 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 2 moškim in 27 ženskim delavcem, v 26 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. januarja do 20. novembra je došlo 2668 prošenj za delo in 2227 deloponudeb. V 1506 slučajih je bilo delo sprejeto. Delo dobe takoj: 2 mizarja, 1 prodajalka, 3 računske natakarike, 2 fini sobarici, 3 kuharice, 4 deklice za vsako delo, 3 gostilniške deklice, 2 trgovska vajenca. Službe iščejo: 1 graščinski oskrbnik, 1 pisarniški sluga, 1 kočijaž, 1 črevljar, 2 najemnika gostilne, 2 hotelski slugi, 1 kletar, 1 skladiščnik, več trgovskih slug, 2 knjigovodkinji, 2 trafikantini, več izurjenih prodajalk. Posredovanje stanovanj.

* **Najnovejše novice.** Urednik »Srbske zastave«, Zivojin Protić, ki je bil nedavno zaradi razžaljenja kralja Aleksandra obsojen v enoletno ječo, je zbežal v Zemun, ker je izvedel, da hočejo na dvoru doseči zanj višjo kazen. — K obravnavi Wolf-Schalk, ki se je pričela danes v Mostu, je povabljenih med drugimi tudi 21 državnih poslancev. — Kruppov testament določa za univerzalnega dediča njegovo soprogo. — Velika nesreča na morju se je pripetila blizu nizozemsko-hanovskega nabrežja. Vihar je razbil ladjo »Leopold«. 31 mož je utonilo. — 20 milijonov poneveril. Pokojni »železniški kralj« Huntigton je vtaknil pri zgradbi centralne pacifič-železnice 20 milijonov dolarjev akcijskega denarja v svoj žep. Sedaj se je začela tozadevna sodna obravnava v New-Yorku. — Poneverjenje. Pri banki za Gor. Avstrijo in Solnograško je poneveril neki nižji uradnik večje svote. — Krvna osveta. V Banjaluki so našli pred židovskim templom ugledna meščana Kanejeta in Kondriča umorjena. — Časopis prodan za 100.000 lir. List »Gazetta di Venezia« je kupil posl. Angelo Papadopoli za 100.000 lir ter bo še povrh doseganemu uredniku izplačeval visoko živlensko rento. — Za Dantejev spomenik v Rimu je dovolila vlada 450.000 lir.

* **Milijonska defraudacija v Pragi.** Upravna kuratorija posojilnice je sklenila, da se bo tistem, kdor ne predloži do 1. decembra svoje vlozne knjiznice, izplačevalo nadalje le pol odstotka ter se mu v priličnem času odpove vloga. Čim pa pozneje poteče odpovedni rok, se vloge neznanih vlagateljev ne bodo več obrestovale. — Ako bi se moral razglasiti konkurz, bi to bil strahovit polom. Kajti razven ukradenega denarja 8 milijonov kron bi znašali stroški konkurzne mase najmanj 3 milijone, in vse to bi zadelo delavske in srednje sloje češkega prebivalstva. Ali ni to vnebovpijoči greh, ki ga ima šarlatanski klerikalizem na svoji kosmati vesti?

— **Število prebivalstva na Češkem.** Pravkar je zaključeno številjenje ljudstva v letu 1900. Po tem je živelo leta 1900 na Češkem 3.930.063 oseb s češkim in 2.337.113 oseb z nemškim občevalnim jezikom. Razven tega še 3966 prebivalcev drugih narodnosti. Vseh vkup 6.271.012 ljudi.

— **Umor na nemški ladji v Atenah.** Ko je prispela pred par tedni »Lo-reley«, ladja nemškega poslanika iz Carigrada v Atene, ostala je zaradi popravila v pristanišču Pireju. Moštvo in častniki so stanovali v mestu, ladjo je stražil po-

noči le eden podčastnik. V noči 17. t. m. je imel nočno stražo podčastnik Biederitzki. Ko je prišel ponoči častnik stražo kontrolirat, je našel stražnico prazno. Manjkal je tudi železni zaboj z važnimi spisi in blagajna. Biederitzkega je našel prebodelega na krovu. Ker so pogrešali tudi matroza Kohlerja, ki je spal tudi na ladji, se je mislilo, da je bil tudi ta umorjen in najbrže v vodo vržen. Blagajno in zaboj so našli daleč proč na pečinah, ker ju lopov ni mogel razbiti. Poveljnik ladje je očitno dolžil Grke zločina, vsled česar je prišlo do hrupnih demonstracij. Tudi vlada je odločno protestirala. Pozneje je policija prijela pogrešanega matroza Kohlerja, ki je priznal, da je umoril podčastnika ter oropal ladjo. K pogrebu umorjenega je poslal celo kralj svoje zastopnike, kraljica pa je poslala krasen venec.

— **Vedno več naseljencev.** Uradnik newyorškega naselniškega urada v New Yorku, Ivan Raczkiewicz, kateri sestavlja izveštja o semkaj došlih naseljenicah, je minolo soboto objavil število v oktobru in minolih desetih mesecih semkaj došlih naseljencev. Ako primerjamo število letos došlih Evropejcev z onim lanskim, vidimo, da se je njihovo število za 135.735 oseb pomnožilo. Naraščaj naseljencev, primerjaje ga z lani došlimi Evropejci, je najbolj razviden iz sledečega zaznamka:

januar	1901 13.684	1902 18.402
februar	» 21.971	» 29.787
mare	» 34.937	» 57.680
april	» 54.279	» 74.541
maj	» 66.896	» 83.419
junij	» 42.405	» 56.095
julij	» 27.874	» 34.562
avgust	» 24.581	» 32.498
september	» 31.846	» 42.879
oktober	» 30.302	» 45.009

Skupaj 1901 348.775 1902 464.610
Tudi v novembru je pričakovati veliko število naseljencev, kajti takoj 1. novembra dospelo je 2782 potnikov medkrova v New York.

Društva.

— **Uradniško stavbno društvo.** Naproseni smo sprejeti sledeče: »Vzlic temu, da se od potresne dobe v Ljubljani zida na vseh krajih in koncih, vendar primanjkuje srednjih, zlasti za uradnike primernih stanovanj. Stanarina narašča in draginja, ki je v mestu že malone neznosna, se množi. Uradniki, navezani le na svoje plače, občutijo ljubljansko draginjo najhujše. Da se uradništvo osvobodi vsaj glede stanarine neznosnih bremen, se prihodnji mesec ustanovi »Uradniško stavbno društvo, registrovana zadruga z omejenim poroštvom«. Društvo je namen, pospeševati gospodarske koristi svojih članov v prvi vrsti s tem, da gradi vsakovrstne stavbe, posebno rodbinske hiše z vrtovi ali brez vrtov, in da upravlja take hiše za svoje člane ali tudi v splošno korist. Poslovanje zadruge sme obsežati tudi poravnavo že obstoječih hipoteknih dolgov s pomočjo zavarovanja. Društvo ima svoj sedež v Ljubljani, a sme po naročilu svojih članov graditi tudi zunaj mesta razna poslopja. Zadrugo premoženje obstoji iz deležev, ki so jih vplačali člani, in iz obeh rezervnih zakladov. Delež znaša 100 K. Vsak član mora imeti vsaj po en delež. Kdor zadrugi pristopi, mora svoj pristop javiti pisмено in ob tej priliki vplačati 20 K pristopnine. Reservni sklad jamči za vse zadrugne obveze in je namenjen pokritju izgube, ki utegne nastati pri kupitji, če ista ni pokrita že po rezervnem zakladu iz dobička. Reservni sklad se množi s tem, da se vsako leto v njem naloži 10% čistega dobička, s pristojbinami in prepisninami in z lastnimi dobički. Po odbitku skupnih odkazov in izdatkov preostali čisti dobiček se razdeli v razmerju deležev med člane. V slučaju izgube pa morajo tudi člani po rezervnem zakladu iz dobička in po rezervnem zakladu nepokriti primanjkljaj v onem razmerju pokriti, v katerem so deleži podpisali in vplačali. Zadrugi organi so občni zbor, ravnateljstvo, nadzorovalno svetovništvo in društveni uradniki. Prihodnji mesec se vrši društveni I. občni zbor. Organizacija novega društva je prirojena po »Oesterreichische Heimstätten Gesellschaft« na Dunaju, ki je zgradila že mnogo hiš in vil svojim članom v dunajskih predmestih. Tudi člani ljubljanskega uradniškega društva postanejo takoj posestniki hiš, za katere da mestna občina stavišče na zemljišču nekdanjega Delcottovega posestva in ob cesti na Rožnik za primerno nizko ceno na razpolago. Član bo plačeval družtvo svojo hišo s tem, da bo vsako leto izplačeval znesek v višini svoje dosedanje stanarine ter se zavaroval v višini družtvo dolžnega zneska. Zavarovanja pri uradniškem stavbnem društvu prevzema banka »Assicurazione Generali di Scurita a Trieste«. Zavarovanje pa ni obligatorno in ni noben član uradnik dolžan, zavezovati se z zavarovanjem, ker se more kupnina hiše poravnati tudi v domenjenih anuitetah na temelju 5% obrestovanja. Po smrti člana preide

hiša popolnoma nezadovoljena in neobremena menjena v last njegovi družini. Pravila je deželna vlada že potrdila in je že da nes med uradništvom za novo društvo veliko zanimanje — Prejeli smo še več dopisov v tej zadevi, mislimo pa, da smo svoji častniški dolžnosti že zadostili s tem, da smo pričeli gorenje pojasnilo celoga projekta. Kogar stvar zanima, tistemu je dana prilika na ob-čnem zboru, da obrazloži eventualne svoje pomisleke.

— **V korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** piše se nam z dežele: V zadnjem zbiranju družbenega g blagajnika se nam je nazvali precejšnji pr manjklaj. Vodstvo imašed-j pač veliko skrb, ker ima pred seboj prazno blagajno. Kaj storiti? Kaže li skrbeti naše šole, ali celo opustiti to tako krvavo potrebno dru-žbo? Ne eno, ne drugo se ne sme zg-iti! Edino le, kar se m-ra storiti, je, da ji prihitimo na pomoč. Zakaj so začeli bolj poredkoma družbi dohajati darovi? V prvi vrsti za to, ker smo revali narod in imamo veliko narodnega davka. Plačujmo na vse strani tako, da nas že res tlač. A vendar ne smemo obupati in pogumno naprej. Gotovo je med društvi in vsemi narodnimi na- prednimi naša šolska družba najbolj po- trebna in koristna, ker ona štiti in brani obmejno slovensko dečo, da ne pogine v laškem in nemškem morju. Zdar j- ravno prilika, da se ji podpre stališče. Božajo se božični prazniki in novo leto. Naj ne bo Slovenke ali Slovenca, da bi se je ta čas ne spomnil z malim darom. V vsakemu kraju naj se kaka oseba žrtvuje in nabira prispevke za božično, oziroma novoletno darilo. Sl. vodstvo pa naj se iz novič obrne na tiste zaspane podružnice, ki še letnine niso poslale. Naj opozori na pretečo ne- varnost in gotovo bo vsaj nekatere toliko vzbudilo, da se vzdramijo. Kaj pa trgovci, ki v družbenem imenu prodajajo različne reči, bi li ne hoteli biti malo bolj pož- tvalni! Razun trvdj Perdan in Jabačin se malo čuje, da bi kaj dobička oddajali družbi. In razposlani nabiralniki? O! teh se le malo čuje. Če človek pride v gostilno, se ga najde kje v kotu stati. Zakaj bi ga ne imeli gostilničarji na očitih krajih, ter bi se gotovo kak gost brez opomina sam spomnil in vrgel vanj mal dar. Več- krat se čita po listih vabila veselice dru-žbi v korist. B. bna se na vse načine skupaj, a če se zasleduje in zasleduje, ne najde se v nobenem izkazu da bi take sijajne veselice, le z malimi častnimi iz- jemami kaj donesle. In zakaj? Predrago se take veselice snujejo. Vse mora biti elegantno in drago, čeprav nič ne ostane. Prirerajte veselice, ampak bolj priproste in skromne in gotovo bo kaj prebitka, s katerim olajšate vedno rastoče družbene potrebe. Saj vsak pameten človek gre marsikaterikrat na veselico le z namenom, da pomore družbi gmotno in če je človek v zavesti, da je kaj koristil, se gotovo tudi pri priprosti veselici zabava. Če pa napravite imenitne, lepe veselice, pa glejte da dobite kolikor le mogoče cene pripo- močke in naprosite osebe, da delajo, če že ne brezplačno, vsaj po najnižjih cenah. Skrbimo torej da olajšamo skrb marljivi- vemu vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda, ter ne pripravljamo v obup obmejni Slovenec s tem, da zapustimo družbo, ki je njih rešitev, ker vzgaja mladino, da bo visoko držala in čuvala prelopo zastavo Slovenstva! — ška.

— **„Krajna skupina društva črevljarjev v Avstriji“** je imela v nedeljo popoldne v Pockovi gostini in Sv. Florijana ulicah shod, na katerem je poročal g. Kordelič o vseh doseganjenega pogajanja z mojstri zaradi uvedbe mezdne tarife. Breskvar je govoril o splošni orga- nizaciji in g. Peterca je priporočal črev- ljarskim pomočnikom strokovno izobrazbo. Shod je sklenil prirediti na Silvestrov večer društveno veselico s tombolo.

— **Slavno bralno društvo v Tržiču** priredi v nedeljo 30 t. m. gle- dališko predstavo. Blaznica v I nadstropju Veselo igra v enem dejanju. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina pro- stovoljna.

— **Slovensko akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi dne 27. t. m. 1902 v restavraciji »Grünes Thor« VIII. Lerchenfelderstrasse 14, svoj II. redni občni zbor.

— **Klub slovenskih agrono- mov na Dunaju.** Pri I. rednem občnem zboru kluba slovenskih agronomov na Dunaju dne 20. t. m. sestavil se je sle- deči odbor: Predsednik cand. forest. Jan ko Urbaš; tajnik stud. agr. Rado Lajo; blagajnik in knjižničar stud. forest. Franjo Pahernik; za preglednika je bil izvoljen cult. tehn. Fran Papež.

Književnost.

— **„Narodnogospodarski Vest- nik“** ima v 8. letošnji številki to le vse bino: 1.) Osnova in poslovodstvo obrtnih pridobitnih in gospodarskih zadrug. 2.) Ka- pital in obresti. Spisal V. Kukovec. 3.) Trgovinska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 4.) Razsodbe obrtnih sodišč. 5.) Društvene vesti. 6.) Raznoterosti. 7.) Iz- premembe v trgovinskih in zadrugnih re-

gistrir na Kranjskem. 8.) Tržno poročilo in tržne cene. 9.) Oglasi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 26. novembra. V današnji seji je stavil posl. Schönerer pred- log, naj se skličejo izvenredne seje z ozirom na rešitev nujnih zadev. Vetter je predlog odklonil. Körber je napo- vedal podporo prizadetim pri petrolej- skih požarih v Borislavi. Potem se je začela debata o nujnih predlogih. Ponslanci Holansky, Stojan in Eisenkolb so vložili nujne predloge o usposobnostnem izkazu za gosliničarje ter glede izključenja prodaje piva v steklenicah. Potem ko so predlagatelji utemeljevali svoje predloge, je izjavil trgovinski minister Call, da mora vlada pri prodaji piva jemati ozir na konsumente ter vprašati trgovske zbor- nice Vlada pa bo vložila itak obrtno reformo, v kateri se bo oziralo tudi na usposobne izkaze. Debata se na- daljuje. Prihodnja seja bo jutri. V pe- tek ne bo seje, ker bodo imeli nemški klubi plenarno sejo.

Dunaj 26. novembra. Za danes popoldne je povabil Körber konser- vativne veleposestnike k sebi na po- svetovanje.

Praga 26. novembra. Posl. Biel- ski je odločil mandat.

Most 26. novembra. Danes se je začela pravda Wolf-Schalk. Trajala bo najmanj osem dni. Pozvanih je 76 prič. Naval na sedno poslopje je gro- zovit Orožniki stražijo vhod. Wolf je bil s „Heil“ klici sprejet.

Beligrad 25. novembra. Vest, da se je zgodil atentat na ministra no- tranjih del Velimira Teodorovića je izm. šljena.

Rim 25. novembra. Vlada je da- nes predložila načrt postave o ločitvi zakona.

Frankobrod 26. novembra. V Buenos Ayresu je razglašeno obsedno stanje in sicer vsled izgrediv, ki so jih uprizarili štrajkujoči delavci.

Pariz 26. novembra. Z Martinike se poroča, da se je mej zamorci za- čelo silno nevarno gibanje. Zamorci pravijo: Polovico Francozov je ubil vulkan, drugo polovico ubijemo sami.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 25. novembra 1902

Skupni državni dolg v notah	101.15
Skupni državni dolg v srebru	100.90
Avstrijska zlata renta	120.60
Avstrijska kronska renta 4%	100.10
Ogrska zlata renta 4%	120.35
Ogrska kronska renta 4%	97.65
Avstro-ogrsko bančne delnice	1548 —
Kreditne delnice	233 —
London vista	239.20
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.95
30 mark	23.41
30 frankov	19.07
Italijanski bankovci	95.05
Č kr cekini	11.32

Žitne cene v Budimpešti

dne 26. novembra 1902.

Termin.			
Pšenica za april	za 50 kg	K	7.65
Rz	„ april	„	6.64
Koruzza	„ maj	„	5.76
Oves	„ april	„	6.37
Efektiv.			
5 vinarjev ceneje.			

Foulard-svila po 60 kr.

do 3 gld. 65 kr meter za bluze in obleke, ter „Henneberg-svila“ v črni, beli ali pisani barvi od 60 kr. do 14 gld. 65 kr meter. Vsakomur franco in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci se dopošljejo takoj. Dvojna poštnina v Švico.

G. Henneberg, (ausl. k. u. k. Hof.) Zürich.

Proti zobobolu in gnilobi zob

Izborna deluje dobro znana
antiseptična

Melonsine usta in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje ne-
prijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 steklenici.

— **Edina zaloga.** —

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinalnih vin, špe- cijalit, najfinjših parfumov, ki- rurgičnih obvez, svežih mineralnih vod 1. t. d. (519—39)

Deželna lekarna Milana Leustek-a
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Joželovega jubil. mostu.

Darila.

Dijaška kuhinja v Kranji. Gosp. J. Zupan v Ljubljani 20 K, in sicer kot izgubljen stava J. Z. in pa kar se imenovani ni mogel vdeležiti svatovanja gosp. Ivana Gogole dne 23. t. m, s priradnim klicem: „Bog daj srečo obema!“ — Hvala! Svoto smo odposlali po poštni nakaznici v Kranj.

XII. izkaz za „Dijaški dom“ v Celju.

Za dijaški dom v Celju so poslali nadalje prispevke: Slavni okrajni zastop v Šmarju 200 K, gg. Camernik in Koštomaj nabrala pri Cvetko Golarjevi odhodnici 8 K, g. Jožef Horvat, župnik v pok. v Brežicah 200 K, g. dr. Karol Vrečer, c. in kr. nadstabi zdravnik v Gradcu drugi obrok kot ustanovo 50 K, g. Jakob Kogej, not. substi- tut v Mariboru, prispevek vesele družbe v „Na- rodnem domu“, zlasti stava gg. Reicher in Stu- dler 23 K, slavni okrajni zastop v Celju podpora leta 1902 200 K, gospa dr. Karlovsekova na vo- lilnem shodu v „Narodnem domu“ v Celju v ve- seli družbi celjskih rodoljubov nabrano svoto 7 K, slavna občina Cezanjevci 10 K, g. Leopold Pettovar, c. kr. poštar v Ivanjkevič 5 K, gg. dr. Ivan Jankovič in Jos. Druškovič v Kozjem na- grada za revid. kozjanske hranilnice 20 K, g. Neža Otavnik, veleposestnica v Gornji Rečici „R“ 40 K, prebitek veselice konjskih rodoljubov dne 14. septembra 1902 300 K, g. Fran Kral, c. kr. pošt. asist. v Celju mesto venca na grob svoje mamiče 10 K. Skupaj v tem izkazu 2875 K.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. novembra: Josip Brandstetter, go- stač, 30 let, Karlovska cesta št. 16, pljučni edem.
Dne 25. novembra: France Kunstler, kova- čev sin, 3 1/2 leta, Gradišče št. 8, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 20. novembra: Matevž Sadar, hlapec, 18 let, legar. — Uršula Glašič, dinarica, 74 let, ostarelost.
Dne 21. novembra: Franja Wanker, posest- nikova žena, 41 let, otrpnenje srca. — France Žurbi, dinar, 32 let, pljučnica.

V otroški bolnici:

Dne 24. novembra: Ivan Deločič, delavčev sin, 17 mes., jetika. — Klara Dimic, strojnikova hči, 3 mes., jetika.

V hiralnici:

Dne 21. novembra: Marija Rozman, kuha- rica, 66 let, vodenica.
Dne 22. novembra: Jera Markič, delavka, 59 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanjo baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
25	9. zvečer	729.6	-1.5	brezvetr.	dež	31 mm.
26	7. zjutraj	726.6	-0.7	sl. svzhod	oblačno	
	2. popol.	725.0	0.0	sl. svzhod	sneg	

Srednja včerajšnja temperatura -5.9°, nor- male: 1.5°

Drenikov vrh

(Češki vrh)

se odda s 1. januarjem 1903 v zakup s hišo za gostilno, gospodarskimi poslopji, njivami in travniki.

Pogoje pove **Friderik Drenik** na mestnem magistratu v Ljubljani. (2896—2)

Varuj svojo ženo!

Za vsako rodbino najvažnejšo knjigo v otroških zadevah s četr- tisoč zahvalnimi pismi pošilja diskretno za 90 vin. v avstr. znamkah gospa

A. Kaupa,
Berlin S. W. 220 Lin- denstrasse 47.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI (2389—5)

Pred škofijo števil. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ženitna ponudba.

Mlad posestnik in gostil- ničar, v lepi vasi v Idrijskem okraju, se želi v svrhu ženitve seznaniti s krepko in nadarjeno deklico, staro od 18 do 24 let, ki bi imela saj par tisoč gold. premoženja ter veselje do go- spodinjstva. (2882)

Samo resne ponudbe naj se pošiljajo s fotografijo (ka- tera se vrne) pod naslovom: „Srečna prihodnost“, Idrija 75 poste restante.
Za tajnost se jamči.

Cos. kr. avstrijsko državno železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pon- tabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 53 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz- thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curin, Genovo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijane vane, Heb. Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Tr- biž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst- Monakovo direktni vozovi 1 in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Ecovje. Osonni vlak: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje. ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Linc, Aussee, Ljn- bno Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi 1. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Heb. Marijane vane, Plzen, Bude- jevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genovo, Curin, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m po- popoldne osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthal, Be- ljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selz- thal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Ecovja. Osonni vlak: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljuba- ljane drž. kol. v Kamnik. Mesani vlak: Ob 7. uri 25 m zjutraj ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 45 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mesani vlak: Ob 6. uri 45 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Julija Kmetetz

izprašana babica (2892—2)

priporoča se visokogostitim
damam.

Rečne ulice št. 2, I. nadstr., levo.

Izgubil se je pes

(brakir)

svitlorumene barve z belim nosom in be- limi prsti na nogah. Čuje na ime „Žutela“.

Kdor najde psa, naj to naznani v upravnistvu „Slov. Naroda“, kjer poizve naslov lastnika. (2919—2)

Poskusite

J. Klauer-jev, Triglav

naravni rastlinski liker!

Ogreva in oživlja želedece in telc.
Probuja tek in prebavo.
Daje dobro spanje. (415-235)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Veliko denarja!

2786 do 1000 K na mesec morejo si pošteno prislužiti osebe vsakega stanu (kot postranski zaslužek).
Natančneje pod „Reell 118“ na Annoncen-Ab- teilung des MERKUR, Stuttgart, Schickstr. 6.

Mejnarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetniška razstava.

Senzačno, poučno in izobraževalno.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah. ■
Samo do sobote, 29. novembra:

Velezanimiv obisk

Berna in bernske okolice.

Najkrasnejša do sedaj razstavljena serija.

Novo, senzačno in amisantno so-
amerikanski

Mutoskopi.

5 novo došlih zabavnih slik. ■
Za 5 krat se plača 50 vin.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (2920)

Posojila daje samodajalec zanesljivim ljudem. **Kleusch, Berlin, Wilhelmshavenstr. 33 N. Rückg.** (2905)

Staroznana (2916-1)

trgovina „Gregorič“

v Makoljah pri Poljčanah
s hišo in gospodarskimi poslopiji ter s 6
orali zemljišča se pod jako ugodnimi po-
goji **proda**. — Vpraša se: Gospa Tere-
zija Gregoritsch v Lankovicah, Štajersko.

Pouk v laščini!

K **učenkam**, ki se že dve leti
laško uče, iščeta se še **dve** kot soudelež-
nici v starosti 12—16 let pri poučevanju
v dveh različnih **laških kurzih**.

Poučevalni predmeti so: laška slo-
vnica, konverzacija, kupčijska korespon-
denca. Stane mesečno 3 gld. — Kje, pove
upravnistvo »Slov. Naroda.« (2893-2)

Zahvala in priporočilo.

Gospodu lekarju c. 2910-1)
Gabrijelu Piccoli
v Ljubljani.

Čutim se v jako pri-
jetnem položaju, da Vam
morem podati najboljšo
izpričevalo o vplivu Vaše
želodčne tinkture.
Dolgo let sem trpel že-
lodčne bolečine, katerih
me je rešilo edino Vaše
izborno sredstvo, in še
danes, po malodane 12-
letnem uporabljanju, se-
šem vselej z najboljšim
uspehom po Piccoli-jevi
želodčni tinkturi, kakor
hitro čutim kako nered-
nost v svojem želodecu.

Burgwald pri Ma-
riboru, 28. julija 1902.
Fran Kraner
vodja viničarske šole.

Učenca

ki je dovršil vsaj 2 razreda srednjih šol
vsprejme trgovina (2879-2)

Ivan Jebačin v Ljubljani.

V najem se dá ali proda
lepa, še nova, zidana in z opeko krita

hiša

s štirimi sobami, kuhinjo, kletjo in lepim
vrtom okoli hiše. Hiša stoji v lepem kraju
tik okrajne ceste ter je tudi popolnoma
pripravna za vsako obrt ali trgovino, ker
je blizu hiše in v bližini okolici veliko
premogarskih delavcev.

Več se poizve pri **Francu Erženu**
v Hrastniku. (2888-3)

Resna ženitna ponudba!

*Slovenec, 28 let star, trgovec
in posestnik v prijaznem kraju
na Hranjskem, želi se sezna-
niti v surho ženitve s pošteno,
pridno in zdravo gospodično v
starosti od 20 do 25 let, iz
narodne rodbine, katera ima
veselje do trgovine*

*Le resne ponudbe s sliko naj
se blagovolijo poslati na uprav-
nistvo „Slov. Naroda“ pod šifro
„Uedno zvesta“.* (2913-2)
Stroga tajnost se jamči!

Drskalke

kakor tudi vsakovrstne žepne, kuhinjske,
vrtnarske in namizne nože, fine britve,
samobrilnike, vsakovrstne škärje, stroje za
lase striči, gumi cevi za pretakanje vina,
različno vrtnarsko orodje in še veliko dru-
gih, v nožarsko stroko spadajočih predmetov priporoča slav. občinstvu **po
zmernih cenah** od l. 1839. obstoječa, s svetinjami in diplomami odliko-
vana tvrdka

Mestni trg št. 12. N. HOFFMANN Mestni trg št. 12.

Tu se vsprejemajo tudi vsa v nožarsko stroko spadajoča popravila in
vsakovrstno brušenje ter se vse jako dobro izvrši.

K obilnemu obisku se najviljudneje priporoča

z velespoštovanjem

(2912-1)

Mari Kalan
imejteljica tvrdke.

Razglas.

Dne 15. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne vršila se bode v občinski
pisarni na Vrhniki

**ponudbena razprava radi oddaje zgradbe novega,
dvonadstropnega deškega in dekliškega, 10 razredov
obsegajočega šolskega poslopja na Vrhniki.**

Oddajalo se bode zidarsko, tesarsko, kleparsko, mizarsko, ključarsko, pleskarsko,
steklarsko, slikarsko delo in dobava železnine.

Načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki so razgrnjeni pri navedenem ob-
činskem uradu v navadnih uradnih urah in so vsakemu na razpogled.

Zapečateni ponudbe, katere je obremeniti s 5%nim vatijem, določenim na
podlagi proračunjenih skupnih zneskov in v katerih je navesti posamezne cene, in
na njih podstavi določene skupne zneske, so vložiti do določenega termina, t. j.
15. decembra t. l. do 9. ure zjutraj. — Določuje se, da se ponuja bodisi na posa-
mezna dela, bodisi na vsa dela skupaj.

Na ponudbe, katere ne bodo vsem razpisanim pogodbam odgovarjale, ali na
take, katere se bodo pogojno glasile, ali na prekasno vložene se ne bode oziralo.

Županstvo na Vrhniki

dne 24. novembra 1902

(2907-2)

Župan: **Gabrijel Viktor Jelovšek.**

Ure na nihalo z godbo.

je zadnja novost v fabrikaciji ur. Te francoske miniaturne ure na nihalo
so 69 cm dolge, skrinjica popolnoma po narisu je iz naravnega orehovega
lesa fino polirana, z umetniško izrezljanimi nastavkom in igrajo **vsako
uro** najlepše koračnice in plese. Cena z zabojem in zavijem **samo
8 gld.** — Ista ura brez glasbenega stroja, toda z bilom, ki bije vsako
pol in celo uro, z zabojem in zavijem **samo 6 gld.** — Te ure na
nihalo ne gredo samo točno na minuto, za kar se jamči, temveč so
tudi vsled svoje v istini prekrasne opreme jako lepa in elegantna hišna
priprava. Budilnik z zvončkom in ponoči se lesketajočim kazalnikom
1.70 gld. Budilnik z godbo, ki mesto zvonjenja igra, **6 gld.** — Niklasta
remont. ura **3 gld.** — Pristna srebrna remont. ura z dvojnimi pokrovom,
5.50 gld. Pošilja se samo proti poštnemu povzetju. Neugajajoče se
vzame nazaj, denar se povrne, zato nobeno riziko. **Veliki ilustrirani
cenik ur, verižic in prstanov itd. gratis in franko.** (2817-4)
Kristjanska tvrdka, ustanovljena leta 1860.

JOSIP SPIERING

Dunaj, I., Postgasse št. 2/G.

Vsako sredo in soboto

se dobijo

— pristne —

Franki brodske klobasice

pri (2921-1)

Ant. Stacul-u

trgovina z delikatesami v Ljubljani.

Resna in dobra ženitna ponudba!

30 let star fant s tisoč kronami
gotovine, se želi priženiti kot zet
na kako primerno posestvo, najraje
z gostilno, ker imam veselje do go-
stilniškega obrta.

Vzamem deklico ali vdovo brez
otrok, katera ni čez 30 let stara in
ki ne gleda samo po denarju.

Ponudbe je pošiljati pod „J. 857“
do 10. decembra 1902 na upravnistvo
»Slov. Naroda.« (2915-1)

Frane Wilhelmov odvajajoči čaj

FRANCA WILHELMA

lekarnarja, c. kr. zalagatelja

Neunkirchen, Spod. Avstrijsko

se dobiva v vseh lekarnah v zavitkih
po 2 K avstr. velj. c. 2721-2)

Kjer se ne dobi, se pošlje na-
ravnost Poštni colli = 15 zavit-
kov K 24, franko na vsako avstr.-
ogrsko pošto postajo.

Kot znamenje pristnosti je na zavitkih vtisnjen grb
trške občine Neunkirchen (devet cerkv).

Pekarija

in **gostilna**, ali pa vinotoč čez ulico, v
večjem župniškem okraju, blizu želez-
nice, **se odda v najem** pod prav
ugodnimi pogoji. Odda pa se tudi vsako
obrt posebej.

Več pove upravnistvo »Slovenskega
Naroda.« (2884-2)

~ Išcem ~

poslovodjo

za svoji filijalni zalogi vina v Hrastniku
in v Kočevju. Plača po dogovoru. Oženjeni
reflektantje, ki so v stanu položiti kav-
cije 1000 krou, naj se zglasijo pri **Josipu
Rossiju**, trgovcu z vinom v Zagorju
ob Savi. (2922-1)

Velika zaloga telovadnih čevljev

s kaučuk podplati za dijake.

Cena: od št. 34 do 37 K 1.80
za moške 43 45 „ 2.30
kakor tudi velika izbira **gumastih
galos** iz najboljših ruskih, angleških in av-
strijskih tovarn.

Za dečke in de-
klice od št. 29 do 34
K 2.20.

Za gospe in gospe
najnižje *
*** cene.**

Prekupovalci dobij. primeren popust. Vsakovrstne
komodne čevlje iz usnja in klobučevine.

Ivan Kordik (2365-18)

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10-14.

**Proti nedostajanju apetita
želodčnemu bolu, slabemu in po-
kvarjenemu želodecu imajo gotov
vseh splošno preizkušene**

Kaiser-jeve

karamele iz poprove mete.

V zavojih po 20 in 40 vln.

Zaloge imajo v Ljubljani: Orlova lekarna
poleg železnega mostu, deželna lekarna pri
Mariji Pomagaj Milana Leustek-a in Ubald
pl. Trnkoczy. — V Novem mestu: lekarnar
S. pl. Sladovič. b. 2560-3)

Zahtevajte

v prodajalnah,

v kavarnah in

v gostilnah

Cvekov brinovec

~ v originalnih steklenicah. ~

Božično darilo!

Zabava za velike in male.

GRAMOFONI od 15 do 125 gld.

Avtomati, v koje se vrže 10 vln., za gostilničarje
jako dobičkanosni.

Prodaja se tudi na obroke.

Zahtevajte moj veliki ilustrirani cenik.

Velika zaloga plošč.

Vse plošče se lahko zamenijo pri

Rudolfu Weber-ju

(2412-15) urarju

v Ljubljani, Stari trg št. 16.

Poje, se smeje
in govori v
vseh jezikih.

~ Zaloga ~

vsakovrstnih gumijevih izdelkov

tehničnih kot karkargičnih, tako n. pr.:

cevi za pivo in vino, predpasniki iz gumija, namizna
pogrinjala iz gumija, pristne ruske galoše ter sploh
vse v to stroko spadajoče stvari.

Velika zaloga koles (bicikljev)

in vsakovrstnih jeklenih izdelkov.

**Lastna delavnica za izdelovanje in popraviljanje
koles. Zavod za ponikljanje in pobakrenje.**

Slavnemu občinstvu se pri točni postrežbi in nizkih cenah vljudo priporoča
z odličnim spoštovanjem

(2898-2)

Josip Kolar in drug

Ljubljana. — Mestni trg št. 9. — Ljubljana.